RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	0000755672
Onderwerp:	Wensen en bedenkingen Dienstverleningsovereenkomst Ontwikkelingsbedrijf NHN
Datum raadsvergadering:	24 september 2024
Portefeuillehouder:	G.F. Ruiten
Programma:	3. Economie

Publiekssamenvatting

De 17 gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie zijn samen aandeelhouders van het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. De randvoorwaarden voor de samenwerking tussen ONHN en de deelnemende gemeenten zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst die per 31 december 2024 afloopt. Voorgesteld wordt om een dienstverleningsovereenkomst aan te gaan voor de periode 2025 tot en met 2031.
Op basis van de Gemeentewet hoeft het college de raad niet te verzoeken om wensen en bedenkingen. Het betreft hier echter een belangrijk besluit en daarom wil het college de raad de mogelijkheid bieden, om binnen haar bevoegdheid, aan het college eventuele aandachtspunten mee te geven.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. kennis te nemen van het voorgenomen besluit om de dienstverleningsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf NHN N.V. aan te gaan voor de periode 1-1-2025-31-12-2031.
2. geen wensen en bedenkingen in te dienen met betrekking tot het aangaan van de dienstverleningsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf NHN N.V. voor de genoemde periode.

Inleiding

Het Ontwikkelingsbedrijf is in 2007 opgericht door de Provincie Noord-Holland en de gemeenten in Noord-Holland Noord met als doel het behouden en stimuleren van de bedrijvigheid in de regio. In 2016 is de regionale samenwerking NHN geëvalueerd en de aandeelhouders hebben toen besloten het aandeelhouderschap van het Ontwikkelingsbedrijf voort te zetten. Hiertoe zijn een Aandeelhoudersovereenkomst en Dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Deze lopen per 31 december 2024 af.

Beoogd effect

- Het versterken van de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in Noord-Holland Noord;
- Met deze samenwerkingen een positief vestigings- en ondernemersklimaat in Noord-Holland Noord verder te ontwikkelen;
- Noord-Holland Noord collectief en effectief te representeren in haar belangen, ambities en doelstellingen, en bij mogelijke samenwerkingsmogelijkheden met andere regio’s in Nederland of daarbuiten.

Kader

- Coalitieakkoord Thuis in Dijk en Waard, Programma 3 Economie
- Ambitiedocument Holland boven Amsterdam 2040
- Huidige Dienstverleningsovereenkomst ONHN
- Collegebesluit 20 februari 2024: Principebesluit scenariokeuze DVO Ontwikkelingsbedrijf.

Argumenten per beslispunt

De gemeenteraad besluit:

1. kennis te nemen van het voorgenomen besluit om de dienstverleningsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf NHN N.V. aan te gaan voor de periode 1-1-2025-31-12-2031.

1. *De dienstverleningsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf NHN loopt af op 31 december 2024*
   De 17 gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie zijn samen aandeelhouders van de economische uitvoeringsorganisatie Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. Het Ontwikkelingsbedrijf is in 2007 opgericht door de Provincie Noord-Holland, de gemeenten in Noord-Holland Noord met als doel het behouden en stimuleren van de bedrijvigheid in de regio. In 2016 is de regionale samenwerking NHN geëvalueerd en de aandeelhouders hebben besloten het aandeelhouderschap van het Ontwikkelingsbedrijf voort te zetten. Hiertoe zijn een Aandeelhoudersovereenkomst en Dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Deze lopen per 31 december 2024 af.

2. *Eindevaluatie Ontwikkelingsbedrijf geeft aanleiding tot voortzetting*
   Conform artikel 5.4 van de huidige Dienstverleningsovereenkomst is uiterlijk in mei 2023 de samenwerking geëvalueerd (eindevaluatie), teneinde een besluit te kunnen nemen ten aanzien van de verlenging van de DVO. Deze eindevaluatie is in de Aandeelhoudersvergadering ONHN (hierna AVA)van 2 juni 2023 besproken.
   In de Eindevaluatie van het Ontwikkelingsbedrijf ‘Van sturen op zicht naar koersen op resultaat’ (bijlage 1) is het volgende geconcludeerd:
   - ONHN heeft voldaan aan de formele opdracht.
   - Onderlinge samenwerking levert een positieve bijdrage aan de doelstellingen.
     De resultaten van ONHN zijn, afgezet tegen het beschikbare budget, aanzienlijk te noemen. Er wordt een groot aantal projecten voor de aandeelhouders en/of opdrachtgevers door ONHN gerealiseerd. Vanuit de ambtelijke en bestuurlijke leerkringen voor de eindevaluatie werd de bijdrage van ONHN overwegend positief beoordeeld.
   - De bijdrage van de activiteiten van ONHN aan de economische ontwikkeling van Noord-Holland Noord is gelet op de huidige inhoudelijke focus en rol aannemelijk.
   - Het Ontwikkelingsbedrijf en de aandeelhouders/ opdrachtgevers sturen vooral op zicht. Dat brengt een risico met zich mee dat het Ontwikkelingsbedrijf door het eigen succes onder druk komt te staan. Dat komt door de toenemende hoeveelheid van rollen en activiteiten, afgezet tegen het beschikbare budget en capaciteit. Gelet op het grote aantal rollen dat het Ontwikkelingsbedrijf vervult en de diversiteit aan vragen die zij krijgt vanuit de opdrachtgevers dreigt deze steeds meer te gaan opereren als een ‘duizenddingendoekje’. Het wordt daarmee lastig om op al die verschillende rollen en activiteiten topkwaliteit te blijven leveren.

3. *Scenario’s*
   Op basis van de eindevaluatie heeft de AVA ONHN op 2 juni 2023 besloten om scenario’s uit te werken en op basis van het voorkeursscenario een nieuwe dienstverleningsovereenkomst op te stellen. Deze aanvullende opdracht is in september

2023 gegeven en is begeleid door een ambtelijke begeleidingsgroep en een bestuurlijke klankbordgroep bestaande uit een vertegenwoordiging van de subregio's Westfriesland, Kop, regio Alkmaar en de provincie Noord-Holland. Het Ontwikkelingsbedrijf NHN is hierbij als adviseur aangesloten.
Inmiddels zijn, na gevoerde gesprekken met alle aandeelhouders en een aantal triple helix partners, de scenario's uitgewerkt tot de volgende:

Scenario 0. Opheffen ONHN
Scenario 1. Voortzetten huidige situatie
Scenario 2. Economische Uitvoeringsorganisatie
Scenario 3. Regiobureau

Het adviesrapport van BMC omtrent de scenariokeuze (bijlage 2) geeft de volgende aanbevelingen:

- Continueer ONHN en maak in een nieuwe DVO meerjarenafspraken voor de periode 2025 tot en met 2031.
- Handhaaf de bestaande kernopdracht met voor ONHN een focus op de economische aspecten binnen het concept van brede welvaart. Bij economische ontwikkeling gaat het om toegevoegde waarde voor de regio volgens het adagium from volume to value.
- Zorg voor een heldere opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie tussen ONHN en de betrokken gemeenten/provincie.
- Neem in de DVO een vastomlijnd takenpakket op rondom het concept economische uitvoeringsorganisatie.
- De inhoudelijke speerpunten c.q. sectoren waarbinnen ONHN zal opereren kunnen onder meer worden afgeleid uit de in ontwikkeling zijnde Economische Agenda.
- Geef ONHN opdracht om verder invulling te geven aan de aanbevelingen uit de evaluatie op het gebied van professionalisering, monitoring en plusopdrachten. Het is van belang dat ONHN een deel van het budget hieraan kan besteden.

Voorgesteld wordt voor de uitwerking van een nieuwe DVO uit te gaan van het volgende takenpakket:

- Ontwikkelen en faciliteren vestigingsklimaat
- Ondersteunen bestaande MKB bedrijven
- Aantrekken en faciliteren nieuwe bedrijven
- Plusopdrachten die daarop aansluiten
- Faciliteren STAK ROM en kassiersfunctie

Dit pakket sluit in belangrijke mate aan op de bestaande praktijk.

In het rapport van BMC worden de volgende redenen aangegeven om te koersen op een Economische uitvoeringsorganisatie:

a. Het scenario benut en versterkt de bestaande kwaliteiten van ONHN (toegepaste kennis, fijnmazig netwerk).
b. Het scenario sluit in belangrijke mate aan bij de bestaande praktijk.
c. Het scenario biedt een basis om de resultaten van ONHN te bestendigen en verder te versterken en daarmee het draagvlak voor ONHN te behouden, ook in de te verwachten lastige financiële tijden.
d. Er is breed draagvlak voor het scenario onder alle aandeelhouders, groot en klein en in de verschillende subregio's.
e. De impact op ONHN als organisatie/ werkgever is beperkt.

4. *Kader voor de nieuwe dienstverleningsovereenkomst*

Op 16 februari 2024 is in het Bestuurlijk Opdrachtgeversoverleg het adviesrapport van BMC besproken. Via de Bestuurlijke Klankbordgroep en consulatie van de colleges, danwel via de poretefuillehouders in de subregio's, is opdracht gegeven tot het uitwerken van scenario 2, de economische uitvoeringsorganisatie. Hierbij is tevens verzocht een concept plusopdracht te formuleren voor de regionale samenwerking door het ONHN, die nu nog in de basisopdracht is opgenomen. Dit met een looptijd van één jaar. Uitgangspunt is dat de totale kosten voor de basisopdracht en de plustaken in totaliteit niet meer mogen bedragen dan het huidige budget.
Op basis van de genoemde kaders heeft BMC een voorstel gemaakt tot aanpassing van de dienstverleningsovereenkomst. De aandeelhoudersovereenkomst is op basis van de hierin gemaakte aanpassingen ook geactualiseerd. Bijlage 3 is de aangepaste DVO en in bijlage 4 is de concept-aandeelhoudersovereenkomst toegevoegd.

5. *De regionale samenwerking past in het coalitieakkoord*
   In het coalitieakkoord staat dat veel inwoners van Dijk en Waard buiten onze regio werken, met veel extra verkeersbewegingen als gevolg. Meer werkgelegenheid bij bedrijven in onze regio is daarom van groot belang. Het Ontwikkelingsbedrijf draagt hier mede aan bij.

2. De raad voor te stellen om geen wensen en bedenkingen te uiten over het aangaan van de dienstverleningsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf NHN.

   1. *Voortzetting van de dienstverleningsovereenkomst met het ONHN is van belang*
      Het Ontwikkelingsbedrijf NHN is van belang als regionale economische uitvoeringsorganisatie van en voor de aandeelhouders want zoals de eindevaluatie ook aangeeft is gebleken dat het Ontwikkelingsbedrijf de afgelopen periode een waardevolle bijdrage heeft geleverd aan het versterken van het ondernemers- en vestigingsklimaat en de economische structuur van NHN.

Kanttekeningen en risico's

De governance op het niveau van NHN
Op dit moment voert het Ontwikkelingsbedrijf nog het secretariaat voor diverse ambtelijke en bestuurlijke regionale overleggen. Het is de bedoeling om dit voor de volgende periode anders te gaan organiseren om de relatie opdrachtgever en opdrachtnemer zo helder mogelijk te maken. Aangezien er momenteel gekeken wordt hoe de governancestructuur voor NHN meer optimaal kan worden ingestoken, is het voorstel om de regionale samenwerking uit de basis opdracht te halen, maar nog wel met een (overgangs)jaar te verlengen via een plusopdracht. Het doel is om uiterlijk voor 1 januari 2026 afspraken te hebben gemaakt hoe de aandeelhouders de regionale samenwerking en ook de lobby op NHN niveau gaan vormgeven.

Alternatieven

1. Scenario 0, opheffen ONHN
In dit scenario verdwijnt kennis, kunde en kritische massa die nodig is voor bijvoorbeeld het aantrekken van internationaal opererende bedrijven. Tevens verdwijnt een logisch platform voor het sluiten van uiteenlopende deals met hogere overheden en de samenwerking met triple helix partners die veelal op (boven)regionale schaal opereren.
De impact van dit scenario is ook voor ONHN is groot: de organisatie houdt op te bestaan en de werknemers moeten op zoek naar een andere baan.

2. *Scenario 1, voortzetten huidige situatie (mengvorm)*

In de eindevaluatie ONHN is het voortzetten van de huidige situatie aangemerkt als niet toekomstbestendig. In de huidige constellatie zou dan, door de breedte van het pakket, de kans op overlap en daarmee onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden aanwezig blijven.

3. *Scenario 3, Regiobureau (integraal scenario)*
   Het ontwikkelen van een breed takenpakket brengt het risico met zich mee dat de focus wordt afgeleid van de kerntaak: economische uitvoering. Vanuit aandeelhouders en triple-helix-partners wordt ook de vraag gesteld of het reëel is om de organisatie met deze uitbreiding van taken te belasten. Het vergt een behoorlijke verandering en investering in de organisatie van ONHN, aangezien de focus van uitvoering deels verschuift naar beleidsontwikkeling. Op basis van de interviews is vastgesteld dat er onder de aandeelhouders geen draagvlak is om ONHN een bredere rol te geven. Bovendien zal door te investeren in een breder takenpakket en een meer beleidsmatige en strategisch/coördinerende rol van ONHN de deelnemersbijdrage stijgen.

De bovengenoemde onderzochte alternatieve scenario's zijn minder kansrijk of brengen meer kosten met zich mee.

Samenwerking en participatie

Naast de aandeelhouders hebben ondernemers, onderwijs- kennisinstellingen en andere organisaties d.m.v. een vragenlijst input kunnen leveren voor de eindevaluatie van ONHN. Vervolgens zijn de verschillende scenario's uitgewerkt waarop de colleges van NHN en de provincie hebben gekozen voor scenario 2, economische uitvoeringsorganisatie. Door middel van interviews met de aandeelhoudende portefeuillehouders EZ zijn de rode draden opgehaald waarop de DVO is aangepast.

Financiën

Voor de nieuwe dienstverleningsovereenkomst zal 2024 (peildatum 1 januari) het basisjaar vormen.
De bijdrage per gemeente zal gebaseerd blijven op het aantal inwoners in het basisjaar, zoals dat nu ook is opgenomen in de DVO. Vervolgens zal jaarlijks indexatie van de basisopdracht plaatsvinden op basis van de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR).

Per 1 januari 2024 heeft Noord-Holland Noord 692.951 inwoners. De huidige omvang van de basisopdracht exclusief lobby bedraagt € 3.125.000 conform de begroting van ONHN voor 2024. Hiervan wordt € 1.562.000 door de gemeenten betaald op basis van inwoneraantal.
Per inwoner komt dit neer op een bijdrage van € 2,25 (exclusief lobby).

Op basis van de huidige dienstverleningsovereenkomst betalen gemeenten €1,94 per inwoner voor de uitvoering van de basisopdracht en voor de lobby €0,16 per inwoner met als basisjaar 2017. Het totaal bedrag werd jaarlijks geïndexeerd op basis van de cao-loonindex.

De huidige bijdrage gaat uit van andere uitgangspunten; een gewijzigd pakket van dienstverlening, meerdere indexaties en andere inwonersaantallen. De bijdragen (huidig €2,10 en toekomstig € 2,25) kunnen daarom niet met elkaar vergeleken worden. Het uitgangspunt is dat de toekomstige bijdrage niet leidt tot meerkosten voor de aandeelhouders ten opzichte van de huidige situatie.

Dekking

Omdat gemeente Dijk en Waard aandeelhouder is van het Ontwikkelingsbedrijf NHN staan de kosten hiervan al in de meerjarenbegroting opgenomen. De kosten voor de basisopdracht en de plusopdracht ten aanzien van regionale samenwerking leiden gezamenlijk niet tot meerkosten gerelateerd aan de huidige situatie.

Communicatie

Niet van toepassing

Uitvoering

- Afhankelijk van de reacties van de colleges en wensen en bedenkingen van de raden van gemeenten in NHN en de reacties van GS en PS wordt de nieuwe DVO en bijbehorende aandeelhoudersovereenkomst nader aangepast.
- Op 8 november 2024 wordt in het Opdrachtgeversoverleg van het Ontwikkelingsbedrijf NHN besloten over de definitieve tekst van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst.
- Over dit proces wordt de raad nader geïnformeerd.

Bijlagen ter informatie

RV Bijlage 1.Eindevaluatie Ontwikkelingsbedrijf ‘Van sturen op zicht naar koersen op resultaat’
RV Bijlage 2.Advies voortzetting ONHN in een nieuwe DVO
RV Bijlage 3.Concept-Dienstverleningsovereenkomst ONHN
RV Bijlage 4.Concept-Aandeelhoudersovereenkomst ONHN